



Wandelen (in) Westerwolde

Route 27 De Leidyk Ter Apel, 15 kilometer

Route gaat door Duitsland, dus paspoort of identiteitskaart nodig.

Overall rond Ter Apel vindt u geschiedenis. Het klooster, de Leidijken, de bunkers. Zonder het klooster dat Duitse monniken vanaf 1464 bouwden, was Ter Apel er nooit gekomen. De kloosterlingen bewerkten er uitgestrekte landerijen, legden bossen aan en boden reizigers onderdak, spijs en drank. Reizen tussen Drentse, Oost-Groningse en Duitse moerassen was een hele onderneming. Het klooster was een rustpunt en is dat door de eeuwen heen, ondanks reformatie, wisseling van eigenaren, gedeeltelijke afbraak en restauratie, gebleven.

De Runde volgt een gedeelte van de Provinciale grens tussen Groningen en Drenthe. bijv. huisnummer 136 hoort bij Roswinkel, Gemeente Emmen. De rechteroever van de Runde, die wij een stukje volgen, is Provincie Drenthe. Het riviertje de Runde zorgt er voor dat schoon water vanuit het hoogveenreservaat Bargerveen via de Bosbeek in het riviertje de Ruiten Aa komt.

De Runde is een veerkrachtig, natuurlijk watersysteem, met natuurvriendelijke oevers, nieuwe en herstelde landschapselementen. De natuurlijke loop is positief voor de waterkwaliteit en belangrijk voor de waterberging in natte perioden.

Het waterschap Hunze en Aa's heeft op deze route vispassages aangelegd (visdoorlaat en vistrap, pnt. 3, 8 en 18) omdat de vissen die op hun weg om hun paai-opgroeiplaatsen te bereiken op hindernissen stuiten zoals stuwen en gemalen. De hoogteverschillen zijn voor en na een stuw te groot voor de vissen om te overbruggen. Een vistrap laat de vis in kleinere stapjes (max. 8 cm per trede) via visbekkens, waar ze even op adem kunnen komen, optrekken naar andere gebieden.

De vistrappen zijn in verschillende vormen uitgevoerd: in natuursteen of houten damwand (met een overlaat of onder water een doorlaat). De Leidijk hield in vroegere tijden het water vast van het hoogveenmoeras en maakte het gebied daardoor ontoegankelijk voor de vijand en had dus als verdedigingslinie een militair-strategische functie. (Redoute Barnflair = kleine veldschans). Eerder beschermde ze het gebied tegen overstroming van de Ems (Duitsland).
Gemeente

Vlagentwede en Landschapsbeheer Groningen hebben de Redoute Barnflair (omgeving huis de Batterij, bij punt 15) gerestaureerd. Op veel plaatsen langs route 27 vindt u overblijfselen van de tweede wereldoorlog, de bunkers (ook wel kazematten genoemd). Ter Apel begon pas te groeien nadat het Stadskanaal in 1856 tot daar was doorgetrokken. De turfwinning en de aardappelmeelindustrie brachten nieuwe bebouwing van herenhuizen, arbeiderswoningen en

boerderijen van het Oldambster type, in linten langs het kanaal. Zo ontstond in de tweede helft van de negentiende eeuw ook Barnflair (dezelfde naam als het even oostelijker, net over de grens gelegen Barenfleur en later, in de twintigste eeuw, de arbeiderswijk Burgermeester Beinsdorp). De aardappelmeelindustrie is inmiddels weer uit Ter Apel verdwenen, onder achterlating van een complex voormalige vloeivelden (nu particulierterrein, aan de zuidoost kant van Ter Apel), dat zich heeft ontwikkeld tot een waar vogelparadijs.

Start op parkeerplaats jachthaven, Oosterkade 5 9561 NA Ter Apel

1. Vanaf de parkeerplaats bij de haven gaat u naar het kanaal en gaat daar rechtsaf.
2. Na de bunker (kazemat) neemt u het betonnen pad rechtsaf .
3. Betonnen pad blijven volgen linksaf, gaat over in zandpad. Links ligt water De Runde. Rechter oever blijven volgen tot aan de verharde weg (Achtermaten) (kort hier voor een visdoorlaat).
4. Rechtsaf de verharde weg volgen tot aan het kanaal.(Ca. 200 m. voor het kanaal komt De Runde onder de autoweg door met een ecoduiker, dit is een onderdoorgang speciaal voor de Runde met daarnaast een looprichel voor kleine zoogdieren en amfibieën).
5. Bij kanaal rechtsaf onder het viaduct door en direct weer rechtsaf (Matenweg).
6. Na ca. 400 m. gaat u linksaf bij huisnr. 136 en volgt de rechteroever van De Runde tot aan het hek na de stuw. (rechts wateroverlopen te zien).
7. Hier gaat u naar de linker oever en ga rechtdoor naar het volgende hek en vandaar gaat u naar het dijkje.
8. U blijft op het dijkje en gaat dus verder op de linker oever (vistrap) tot aan een verharde weg en gaat hier linksaf.
9. Bij de viersprong linksaf en weg blijven volgen tot aan de Twee Provinciënbrug.
10. Ga over de brug en steek de weg over en ga linksaf het fietspad op.
11. Na ca. 300 m. rechtsaf het fietspad op (Rütenbrocker Markenweg). Fietspad is Provinciale grens Groningen/Drenthe.
12. Fietspad volgen tot aan de grens met Duitsland (aan het einde hiervan ziet u grenspaal nr. 168) en hier linksaf.
13. De weg blijven volgen tot eerste weg rechts (Alte Zollstrasse), hier in en weg blijven volgen tot aan de Rütenbrocker Hauptstrasse en hier linksaf tot aan het kanaal (Haren-Rütenbrocker Kanal).
14. Hier hebt u twee mogelijkheden:
 - A:** rechtsaf tot aan de brug, oversteken en linksaf en weg steeds blijven volgen tot aan de sluis en brug (rechts een picknickbank en schuilhut, na de schuilhut grenspaal nr. 169 te zien).
Bij brug kanaal en weg oversteken en rechtsaf het fietspad volgen tot aan de weg (Munnekemoer), hier rechtsaf onder het viaduct door en brug voor u oversteken.
 - B:** linksaf fietspad volgen langs de TerApelerstrasse tot aan sluis en brug en hier route volgen zie **14 A** vanaf sluis en brug, u bent dan al aan de goede kant van de weg.(route B is ca. 1 km. korter).

15. Ca. 50 m. na de brug rechtsaf halfverhard pad in (Barnflair Leidijk).
16. Pad volgen, rechts aanhouden (links autosportstadion “De Polderputten” voor *Ovalracing*) tot aan verharde weg (Hanetangerweg). Dan met de bocht mee naar links.
17. Ga na ca. 100 m. rechtsaf ‘t Schot in en bij bord SBB het bospad in en dan steeds rechtdoor tot aan verharde weg.
18. De weg (Schotslaan) oversteken en langs Recreatiecentrum “De Bosrand” rechts aanhouden en bij bord SBB het bospad weer in tot aan verharde weg en oversteken en bos weer in tot aan het water (vistrap en de nieuwe verbinding Runde en Bosbeek en Ruiten Aa).
19. De brug over en direct linksaf en na ca. 50 m. rechts het bos in, weer een verharde weg oversteken en rechtdoor tot de verharde weg langs het Ruiten Aa kanaal.
20. Bij verharde weg (langs het Ruiten Aa kanaal) de Bosbrug over en met de weg mee (Schotslaan) naar links.
21. Na ca. 125 m. linksaf bij het bord SBB het bos in (pad langs hek en achter hek ligt Wonderwereld, een avontuurlijk sprookjes-en dierenpark ,waarschijnlijk roofvogels en uilen te zien en/of te horen).
22. Pad volgen en buigt op het eind naar rechts en komt langs de Joodse begraafplaats.
23. Deze links passeren (pad slingert iets) en u komt dan uit op een verharde weg (Schotslaan.).
24. Hier naar links tot aan het kanaal (het Stads-Terapelerkanaal). (rechts hoek Oosterstraat / Schotslaan ziet u het “Joods monument”, een granieten gedenksteen, het monument bevindt zich op de plek waar vroeger de synagoge stond).
25. Linksaf naar de Synagogebrug ,kanaal over en dan naar links richting de jachthaven (parkeerplaats).
26. Einde route.

Onze sponsor van deze route:

Recreatiecentrum De Bosrand Ter Apel



Boek bij ons uw vakantie, warme maaltijd, bed en breakfast, feest, vergadering, high tea, high wine, etc. Er is veel bespreekbaar en we zijn zeer actief in het aanbieden van allerlei activiteiten.

**Schotslaan 32
9561TD Ter Apel
Tel: (0599) 639944
Fax: (0599) 639793**

**E-mail: info@recreatiecentrumdebosrand.nl
www.recreatiecentrumdebosrand.nl**